

nøvn (25)

Godi Mouris xxx
Tillukku við 6 ára degnum.
Her ert tú raskur at velja!!!
Bestu heilsanir beiggjarnir

Góða Mari
Hjartaliga tillukku við føðingardegnum 10. okt. Vónandi verða oyr... øhn hárdi ikki fyr næstu ferð tú vaskar.
Heilsan Angela

Eyðbjørg Kass
Góða dóttur og systur! Hjartaliga tillukku við fimti ára føðingardegnum.
Tær kærastu heilsanir mamma og Leivur

Sjónarmið

Er kósin røtt?

I setanarrøðu síni á fólkatingi um dagarnar, harnast statsministerin um støðuna í Føroyum, sigur seg hóma onkran glotta, og staðfestir, at nú ræður um at halda kós. Hetta fekk meg at hugsa um, hvørja kós landsstýrið og politikarar hava sett Føroyum, føroyska samfelagnum og Føroya fólk.

Tá mær kemur fyrri, at danir hava sett eina kós, meðan føroyingar sjálvir drukna í smálutum og reitit út sagt reka fyrri vág og vind, skal hetta skiljast sum eitt vælmeint íkast til orðaskiftið um figgjarlógina og komandi samráðingar við danir.

Føroyska loysnin

Síðani kreppan varð almenn 6. okt. 1992, hava fleiri samráðingarmøður verið við danir um støðuna í Føroyum, har føroyingar bert hava hugsað um at gera ein ynskistila, meðan danir hava sett spurningar og krøv fyrri at halda kós.

Hesaferð fyrrereika føroyingar seg á tann hátt, at teir lata eina kanning gera av lívkorum føroyinga samanborið við lívkoru dana. Átalanin við kanningini er at vísa dønum, at ein orsök til stóru fólkaflytingina úr Føroyum til Danmark er at lívkorini í Danmark eru munandi betri enn í Føroyum, at talan er um sosialan ójavnna og at øll eiga at vera líka fyrri lógini í ríkisfelagsskapinum. Fyri at bota um henda ójavnna, vilja føroyingar fegnir avrokna kontant, men eru ikki heilt samdir. Ein partur av samgonguni ynskir at fáa strikað skuld, annar rentuskáa. Andstøðan skjýtur upp at kapitaliseru blokkin í 15 ár fram í tíðina, so vit nærum skulu kunna liva av rentum. Meðan fakfeløgini við hóttaðan kravja, at bæði MLV og kvotuskipanin skulu avtakast. Serføroyskar loysnir, ið bera brá av nálvaskoðan.

Danska loysnin

Danir sýnast alla tíðina hava havt eina greiða fatan av støðuni og áðanann um hvat neyðugt er at gera, at: fiskastovnarir mugu endurreisast, vinnuloggávan endurnýggjast, rentabilitetur fást í fiskivinnuna, tað almenna rationaliserast og javnvág á figgjarlógina. Fyri at víssa sær eitt greitt útgangsstøði, varð neyðugt at endurfíggað bankakervið og taka upp á seg uttanlands lán, so hvørt tey fullu til gjald-

ingar. Men tá hetta varð greitt, skuldu føroyingar, undir ströngum eftirliti, sjálvir vísa á loysnir – seta kós av nýggjum. Men tað megna føroyingar ikki. Tí seta danir ítekil krøv um kvotuskipan og vinnulógir, spurningar, bygnaðarbroytingar osfr., alt tiltøk, sum teir eru fult greiðir yvir bera við sær arbeidsløys og fólkaflyting, um ikki alternativ tiltøk verða sett í verk. Við kanningum og frágreiðingum hava danir latið ymsar fakbólkar og professorar lýsa støðuna og koma við tilráðingum, men einki hevur tað hjálpt. Ráðgevandi nevndin hjá forsætismálaráðnum m.a., varð jú »arrogant« feiðað av borðinum av føroyingum ár um ár.

Veruleikin líla lyddur

Tað verður ofta ført fram, at okkara høvuðsvinna – fiskivinnan – ikki megna at bera tann stóra almenna yvirbygningin og at nógvi fólk má sigast upp. Hetta er eisini rætt, men vil eg meina at støðan er eins álvarslig í okkara høvuðsvinnu. Um veruligt tiltøk verða sett í verk til at bota um stovnsrøktina og at fáa rentabilitet í fiskivinnuna, ber tað við sær, at veiðiorðan og kapitalapparatid má tillagast og fólk sigast upp. Tá er

spádomarnir hjá »serfrøðingum« um at grundarlag er ikki fyrri meira enn 25–30.000 íbúgvum, ein veruleiki. Sosialurin gevur ilt av sær um hesar spádomar við ósakligum hóttaðum og stórum vónum til eina komandi oljuvinnu, skynsamari stovnsrøkt, útnyttan í framleiðslulíðnum og betri marknaðarføring. Snøgt sagt, ein fugl á tekjuni og somu uppskrift sum serfrøðingarnir... Eingin nýhugsan, eingin kreativitetur.

Uttanumtós

Tá ein hugsar um gongdina, eru føroyingar onga leið komnir við at loysa teir mest átrókandi trupulleikarnar, nevniliga at bota um røktina av fiskastovnunum og rentabilitetin í fiskivinnuni. Her verður einki veruligt initiativ tikið. Mær kemur í huga, at teir, sum mynda føroyska samfelagið, bera seg at sum hin sjúki, ið av lækanum fekk boð um at leggja sínar lívsvanar um og finna sær annað arbeiði. Eyðvitað vil hann ikki kennast við henda veruleika fyrstu tíðina, men roynir at snúgv sær undan og tosa uttanum. Nú situr hann foyr í biðrúminum hjá lækanum og grundar yvir hvat læknin man fara at siga. Men læknin sigur einki, veit sum er, at nú er best einki at siga. Hann spyr

hvussu gongur og gevur honum nýggja resept til sama medisínið.

Danir varnir

Áður enn føroyingar sjálvir virka fyrri at loysa hesar átrókandi trupulleikar og vísa á alternativar vinnuleguleikar, sum seta lívsgrundarlagið hjá føroysku tjóðini í eitt ljósari perspektiv, verða danir sera varnir við at geva lætta. Hetta hevur einki við tugt ella straff at gera. Hetta snýr seg um politikk og atkvøður, um prinsipp, siðvenju og virðing millum fólk. Danir hava havt stóra virðing fyrri føroyingum. Í dag er henda virðing burtur og bert vit sjálvir kunnu endurreisa hana. Ikki sum nú, við undirbrøtligheit og biddaralyndi, men við hugflogi og dirvi til at leggja á annan bóg.

Fyrirspurningur í vár

Í apríl mánað í ár setti eg landsstýrismanninum í ídnaðarmálum fyrirspurning í bløðnum, undir heitinum: Føroysk tænastuvinnu og know-how, FOR TAD ALT FYRI BAKKA. Hetta hevði uttan ivá ikki hansara áhuga, tí mær hirti hann ikki svarið.

Men tað vóru tó nøkur, ið góvu hesum ans.

Mín ætlan við fyrirspurningum var at leggja upp til kjak og vekja áhuga fyrri teimum »resursum«, vit eiga í almennu og privatu tænastuvinnuni, unga fólk ið útbúgving og at vísa á alternativar inntøkmuleguleikar í altjóða tænastuvinnu.

Áheitan á fakfeløg, politisku flokkarnar og samgongu

Men kanska er hetta nýhugsan av slíkum slag, sum føroyskir politikarar enn ikki hava fortreytir fyrri at skilja og tiansheldur virka fyrri. Eg vil tí staðiliga heita á øll fakfeløg innan tænastuvinnuøkið og feløg fyrri fólk ið útbúgving, um at vísa okkara politikarum á tørvin at skapt verða produktivt arbeidsplass og aktivt at virka fyrri og vísa á nýggjar leiðir og hvørjar fyntreytir mugu vera. Endamálið hjá einum fakfelag, at varðveita og verja vinnin rættindi, er ikki nóg mikið, sum støðan er. Í samgonguskjalinum setti samgongan sær konstruktiv mál. T.d. kann Óli Jacobsen, landsstýrismaður í vinnu- og ídnaðarmálum, lesa og minna samgongufólk á grein 6 í

samgonguskjalinum – ídnaður og handverk. Ting- og landsstýrisfólk javnaðarflokksins kunnu t.d. lesa stevnuskrá flokksins til seinasta val, um vinnu- og ídnaðarpolitikk og vísa sín vilja í verki. Her mugu allir politiskir flokkar broyta hugburð. Her skulu umfatandi bygnaðarbroytingar til.

Áðalmál politikaranna kann ikki vera at reka fólk út í arbeidsløys og av landinum.

Eg vil tí at enda heita á landsstýrið um at taka veruleikan við sær til samráðingararnar við danir hesaferð. Broytið kanningina um lívkor og fólkaflyting, so hon umfatar hagtøl, sum siga nakað um hvørji fólk flyta, um útbúgvingarstøðið hjá føroyingum, bæði teimum, sum arbeida úti og heima, í framleiðslu- og tænastuvinnu. Broytið samráðingarpælingið til at biðja um hjálp frá dønum til at byggja upp eina alternativu vinnu til okkara vælútbúgvna fólk, heldur enn at biðja pening til arbeidsterapi og sosialar veitingar. Setið á stovn eitt slag av Danida í Føroyum, so vit fáa lú í altjóða peningi á hesum øki osfr.

Eingin veit betur enn føroyingar sjálvir, hvørjar dygdir eru í føroyska fólknum og eg ivist onga løtu í, at danir eru fúsir at hjálpa føroyingum í gongd við nakað konstruktivt fyrri tann føroyska búskapin. Tað hava teir gjørt fyrri. Fiskivinnan er og verður okkara høvuðsvinna, men vit mugu til at hugsa um annað enn fisk.

Árni Joensen, verkfr.,
Klaksvík

KOYRIKORT

Privat
sum vinnuligt
– so er tað ...

KOYRISKÚLIN Á ARGJUM

Ring og bið um tíð
12270 / 86680